

NAŠ GLAS

droga
PREHRAMBENA INDUSTRIJA n.s.o. PORTOROŽ

STUDIJSKA KNJIŽNICA
66000 KOPER

ZDAJA

«Naš glas» izdaja delovna organizacija HP Droga, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Sonja POZAR. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska ZGP Primorski tisk, TOZD Tiskarna Jadran 1980, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXII

PORTOROŽ, NOVEMBER 1980

ŠTEVILKA 4

SLOVENSKI MORSKI RIBIČI

Tudi slovenskim morskim ribičem je končno priznana delovna doba s povečanim trajanjem (benificirani delovni staž).

Morski ribiči v Jugoslaviji so združeni v Združenju morskega ribištva, ki ima sedež v Zagrebu. To združenje je že leta 1976. pričelo akcijo za priznanje delovne dobe s povečanim trajanjem za morske ribiče v Jugoslaviji. Svojo dokaj obsežno študijo je združenje predložilo pristojnim organom. V študiji so podrobno obravnavane težave, s katerimi se srečujejo morski ribiči pri svojem delu na morju. Študija tudi dokazuje, da zelo redko dočakajo morski ribiči redno pokojnino, večina jih je torej upokojenih predčasno, kot invalidski upokojenec. Težave pri njihovem delu so v glavnem vzrok zastarelih ladij, ki marsikdaj ne nudijo niti osnovnih življenjskih pogojev, zaradi neprestane mokrote se pojavljajo bolezni, delajo pa praktično ponoči.

Ribiči TOZD Riba iz Izole delajo praktično na enakih ladjah, kot ribiči delovnih organizacij vzdolž jadranske obale in s tem tudi pod enakimi delovnimi pogoji. Mnogokrat je prišlo celo do takega prepletanja, da je ribič nekaj časa delal na naši ribiški ladiji, nekaj časa pa na lad-

jah ribiških delovnih organizacij sosednje Hrvatske.

Skupščina pokojninskega zavarovanja SR Hrvatske je ribičem, zaposlenim na ribiških ladjah delovnih organizacij iz Hrvatske priznala delovno dobo s povečanim trajanjem že leta 1978. Po tem predpisu, se dela poveljnika ribiške ladje, motorista, svečarja — osvetljevalca in ribiča štejejo s povečanim trajanjem tako, da se delavcem, ki opravljajo taka dela šteje za vsake 12 mesecev dela, delovna doba v trajanju 15 mesecev.

V Sloveniji se je tako priznanje nekoliko zataknilo, saj nikakor nismo mogli zbrati vseh soglasij pristojnih organov. Tako so bili ribiči, ki so delali praktično na enakih ladjah in na enakih ribolovnih območjih, v neenakopravnem položaju. Delavci, ki so delali v delovnih organizacijah iz SR Hrvatske, so imeli priznano povečano delovno dobo in šli torej lahko preje v pokoj s polno pokojnino, slovenskim ribičem pa to ni bilo priznано.

Moramo priznati, da so se pristojne službe pokojninskega za-

varovanja v SR Sloveniji potrudile, da so nam pomagale premostiti oviro, ki jo je predstavljala nezainteresiranost nekaterih pristojnih služb, da smo končno le dosegli, da je skupščina pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji dne 10. oktobra 1980 sprejela sklep o delih v pomorskem ribištvu, ki se štejejo s povečanim trajanjem. Po tem sklepu se delavcem na morskimi ribiških ladjah, to je delavcem, ki opravljajo dela poveljnika ribiške ladje, motorista, svečarja — osvetljevalca in ribiča štejejo s povečanim, če je delavec nepretrgoma delal na teh delih, najmanj 5 let oz. 3 leta, če je pri opravljanju teh

del postal invalid ali mu je bilo po predpisih o invalidskem zavarovanju dodeljeno drugo delo, da ne bi postal invalid. Tem delavcem se šteje za vsake 12 mesecev dela, delovna doba v trajanju 15 mesecev. Tako povečanje velja za vse, ki so opravljali dela ribiča od 16. maja 1945 dalje.

Tako so se končno slovenski ribiči izenačili z morskimi ribiči v sosednjih republikah.

Temeljni organizaciji RIBA Izola pa bo gornji sklep prinesel tudi dodatne finančne težave. Vedeti moramo, da mora temeljna organizacija, katere delavci imajo priznano delovno dobo s povečanim trajanjem, plačevati tudi višje prispevke. Izračun kaže, da bo TOZD Riba plačevala letno približno 600.000.— din višje prispevke.

Bogo Lavrič, pravnik

Boljši delovni pogoji, večja storilnost in še kaj pomenijo oziroma bodo pomenile nove skladiščne kapacitete v TOZD ŽIVILA — Na sliki: začetna dela

TOZD živila bo zgradila novo skladišče

Na zemljišču, ki ga je že leta 1974 kupila Kmetijska zadruga Izola, so te dni začeli brniti stroji, ki napovedujejo začetek gradnje novega skladišča. Investitor je TOZD ŽIVILA Izola, izvajalec pa STAVBENIK Koper. Z gradnjo novega skladišča so se začele za našo TOZD nove možnosti razvoja, saj nam bo novo skladišče koristilo pri nadaljnjem razvoju.

Dejavnost TOZD ŽIVILA je veleprodaja in maloprodaja, ki svojo dejavnost še danes opravlja v težkih delovnih pogojih. Maloprodaja, to je prodaja v poslovalnicah, si sicer ne bo izboljšala položaja. Malo manj obremenjeni bodo samo poslovalnice, ki so morale do sedaj pisati dokumente za več različnih organizacij, kjer so nabavljali blago. V prihodnje bodo v novem skladišču lahko nabavljali vsa komadno blago, ki ga potrebujejo za prodajo.

Novo skladišče se gradi v industrijski coni v izmeri 2.700 m². Po pogodbi naj bi skladišče bilo zgrajeno konec meseca februarja 1981. Najprej se bo v nove prostore preselilo skladišče, nato pa še delavci, katerih delo je tesno povezano s skladiščem (vodenje skladiščne kartoteke, kalkulanti, komerciala). V naslednji fazi pa se predvideva gradnja poslovnih prostorov za ostale delavce TOZD tako, da bomo delo opravljali pod skupno streho. Sedaj imamo delovne prostore na dveh različnih mestih v Izoli. Pa še prostori so pretesni tako, da je delo dokaj težko.

Tako torej, se za našo TOZD obetajo drugačni, boljši časi. Pa čeprav bo v začetku zelo težko, investicija je za našo TOZD visoka.

Albina Škapin
TOZD ŽIVILA

Ob ribiškem prazniku: skromno, vendar iskreno: čestitamo!

OB DNEVU REPUBLIKE

29. NOVEMBRU

iskreno čestitamo

Druženopolitični organi
Samoupravni organi
Poslovodni organi

Razvid del in nalog - osnova organiziranosti in ocene

Prioritetna naloga DE Organizacija poslovnega sistema v letu 1980 je bila izdelava projekta mikroorganizacije celotne delovne organizacije, ki se v materialni obliki kaže kot razvid del in nalog. Razvid del in nalog je družbeno določena kategorija, ki ureja medsebojne odnose v združenem delu in zagotavlja določen nivo organiziranosti. Zakon nakazuje več temeljnih namenov uporabe razvidov del in nalog:

- a) za urejanje organizacijske strukture (delitev dela);
- b) za kadrovanje;
- c) za nagrajevanje.

Razvid del in nalog mora vsebovati vse podatke za ugotovitev zahtevnosti dela. Ena izmed oblik vrednotenja nalog je analitična ocena del in nalog. Ravno izdelava in sprejem analitičnih ocen del in nalog, ki se opravljajo v poslovnem sistemu, pa je sedaj osnovna naloga nas vseh.

O ciljih, ki jih želimo doseči, morajo biti natančno informirani vsi delavci. V sedanjem trenutku je v obravnavi obdelava metodologije za izdelavo analitičnih ocen. Po TOZD in v DSSS so bile imenovane komisije za izdelavo analitičnih ocen, ki z delavci naše delovne enote sodelujejo pri oblikovanju potrebnih podatkov za čim bolj objektivne ocene del in nalog.

Analitična ocena je statični vidik nagrajevanja. Z analitično oceno se določajo pravilna razmerja med nalogami v okviru posamezne TOZD in DSSS, kakor tudi delovne organizacije kot celote. Tu je potrebno poudariti pomen temeljite priprave razvidov del in nalog. V končni fazi so namreč elementi razvida tisti, ki determinirajo ocene, in od katerih bo odvisna pravilnost razmerij med nalogami.

Analitična ocena je le eden od elementov, ki pogojujejo osebni dohodek. Osnovni je uspeh poslovanja, ki pa je odvisen od vseh nas, ki združujemo delo za skupen cilj.

DE ORGANIZACIJA POSLOVNEGA SISTEMA

Trgatev grozdja v TOZD Kmetijska proizvodnja Lucija

Letošnje leto se je trta obnašala kakor, da je brez veselja do življenja. Spomladi se nikakor ni mogla prebuditi iz zimskega spanja, cvetela je dolgo, kot da bi sanjala. Tudi poletna vročina je ni toliko segrela, da bi nadoknadila čas, ki ga je zamudila.

Vsa leta smo trkali že v zadnji dekadi septembra, letos pa šele 6. oktobra. S tem dnem je namreč začela z delom Klet (TOZD DO AGRARIE) v Kopru. Če bi lahko predvidevali, da bo v času trgatve toliko dežja, bi v Kleti začeli vsaj teden dni prej in s tem tudi mi s trgatvijo.

Začeli smo trgati, dež pa padati kot iz škafe. Trgači niti čez noč niso mogli posušiti obleke. Zaradi slabega vremena je bilo občasnih delavcev manj na razpolago kot bi jih bilo sicer. Po več dneh dežja je prenehalo padati, začela pa se je burja, ki je močno izsuševala dozorele jagode in vidno pobirala pridelek. S tem je sicer odstotek sladkorja v soku naraščal, teža pa se je manjšala. Polni zaboji, ki v normalnih letih tehtajo 18 kg so imeli po burji 11 do 12 kg.

Kaj sedaj, gre po pridelku, ki bi se ob normalnih pogojih približal planu. Naša naloga je bila čim hitreje pobrati grozdje in s tem zmanjšati škodo.

Pomoč za obiranje grozdja pa je le prišla. Na trgatve so prišli iz skupnih služb, Blagovnega prometa, pa tudi TOZD Riba. Trgali so 11 dni po 20, nekaj dni tudi nad 40 ljudi dnevno. Obirali so za 2.295 zabojev ali 2,5 vagona grozdja. V TOZD Kmetijska proizvodnja se zavedamo pomembnosti te pomoči. Razveselila nas je taka pripravljenost in razumevanje. Delavci Droge, ki smo jih sicer vajeni v pisarnah,

so z nasmehom na ustih in dobro voljo pomagali reševati pridelek.

V slogi je moč! TOZD Kmetijska proizvodnja se vsakemu posamezniku in Drogi kot celoti zahvaljuje za pomoč.

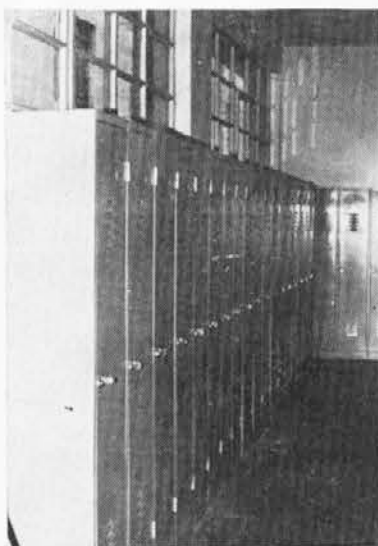
Pri trgatvi so nam nudili izdatno pomoč tudi dijaki gimnazije Koper, dijaki Gostinskega šolskega centra iz Izole in II. razred Osnovne šole v Sečoveljah. Odzvali so se v polnem številu. Zato tudi mladini in vodstvu zahvala in priznanje.

S pomočjo in lastnimi naporimi smo kljub težkim pogojem dela in pomanjkljivosti pri delu opravili trgatve brez večjih zastojev, pred drugim navalom dežja. Potrgali smo torej en teden pred sosednimi organizacijami. Pa vendar bi se morali še bolj angažirati, da bi dobili ljudi in potrgali še prej. Pri tem se zavedamo, da so skrite rezerve v organizaciji dela in izpolnitvi tehnoloških rešitev.

Količinski in kvalitetni pridelek po posameznih tablah razen na treh mikrolokacijah je bil do trgatve dober in v mejah plana.

Zaradi omenjenih razmer pa smo skupno nabrali 47 vagonov grozdja namesto 68 po planu. Obenem pa smo dosegli višjo povprečno ceno kot je predvidena po planu in jo še računamo popraviti zaradi nadpovprečno visoke stopnje sladkorja v grozdju.

Marta Gosar

V TOZD Delamaris dobili nove garderobne omarice

Nove garderobne omarice v Delamarisu

V TOZD DELAMARIS smo ob najnujnejših sanacijskih posegih v higienske razmere v proizvodnji dobili s strani veterinarske inšpekcije SOS Koper (skupščina obalne skupnosti) nalogo, da uređimo tudi garderobe na območju predelave ribe in zelenjave (nekdanji IRIS). Zaradi tega smo se odločili, da bomo kot prvo fazo sanacije garderob iz kredita za sanacijo razmer v predelavi nabavili garderobne omarice za vse delavce v obratu Iris.

Pri iskanju ponudb smo dobili zelo različne cene in dve izvedbi, od katerih nam je glede na izvedbo najbolj odgovarjala omarica proizvajalca TIKO — TRŽIČ. Ta odgovarja res vsem sanitarnim predpisom za prehrabeno industrijo, vendar pa je cena tako visoka (9.000 din za komad), da smo se raje odločili za precej skromnejšo izvedbo JEKLOTEHNE MARIBOR.

Za »prvo silo« smo nabavili 380 garderobnih omaric, ki bodo skupno stale 500.000 dinarjev (50.000.000 starih din).

Omarice so prispele v elementih, ter jih je treba sestavljati na kraju samem. V ponedeljek, 6. 10. 1980, smo jih začeli sestavljati in bodo predvidoma vse montirane do konca oktobra letos. V letu 1981 bomo nabavili še vse manjkajoče garderobne omarice za ostale dele TOZD.

Marija Griznič,
TOZD DELAMARIS

Posebno obvestilo Pirančanom

AMBULANTA ZA GOSTINSKE IN ŽIVILSKKE DELAVCE

V zdravstvenem domu Lucija je s 3. novembrom 1980 začela z rednim delom ambulanta splošne medicine, namenjena delavcem, ki na področju občine Piran združujejo delo v gostinstvu oziroma v živilski stroki.

Ambulanta bo za sedaj nudila le kurativno zdravstveno varstvo in bo delovala le v dopoldanski izmeni. Predvideva pa se, da bo v naslednjem letu prevzela tudi izvajanje preventivnih zdravstvenih pregledov in s tem fleksibilni delovni čas.

Uvedba preventivne dejavnosti je vezana na pridobitev strokovnega kadra ter na dogovor z Zavodom za socialno medicino in higieno v Kopru, ki te preglede sedaj opravlja.

Ambulanto bo vodil dr. Janislav Ravnar.

Z delom ambulante se nam odpirajo naslednje prednosti:

- En zdravstveni team za vse delavce naših TOZD in DSSS v občini Piran
- Večja možnost aktivnega in konstruktivnega sodelovanja z organi upravljanja v TOZD, DSSS, družbenopolitičnimi strukturami, vodstvenim in vodilnim kadrom, predvsem pa s službami, ki jim je na skrbi človek pri delu (DE varstvo pri delu, DE usklajevanje kadrov in izobraževanje, DG SZV po TOZD itd.)
- Manjše čakalne dobe za zdravstvene preglede
- Sodelovanje v teamu pri izdelavi zdravstvene analize in ocene delovnih mest; sodelovanje pri analizi bolniškega staleža, iskanje vzrokov in sodelovanje pri odpravi le-teh...
- Sčasoma prehod na aktivno zdravstveno varstvo — preventivo (živilski pregledi, zdravstveni pregledi novosprejetih delavcev, ugotavljanje delazmožnosti, specialni zdravstveni pregledi...)

Prilporočamo vsem, ki delate in živite v občini Piran, da se pri korišćenju pravic iz zdravstvenega zavarovanja ob priliki boleznj poslužujete te ambulante.

Usklajevanje kadrov in izobraževanje
ing. Mira Lulik

Tovarna soli v sečoveljski dolini

Problematika v zvezi z izgradnjo tovarne soli v sečoveljski dolini še ni dorečena. Usklajujemo srednjeročne plane za obdobje 1981—85, zato bi radi informirali delovne ljudi, kaj je s predvideno tovarno soli.

Naše srednjeročne razvojne plane je podprla občina Piran in celotna obalno-kraška regija. V osnutku srednjeročnega plana republike Slovenije pa še nismo prisotni.

Investicijski program izgradnje tovarne soli je zajemal investicijo samo kot samostojno

celoto. Pri pripravi srednjeročnega plana pa smo spoznali, da je to investicijo treba okarakterizirati globalno in vsestransko. Zato je bila poleg noveliranih podatkov (zaradi novega tečaja dinarja in inflacije) v investicijskem programu izdelana še študija o dolgoročnih razvojnih možnostih sečoveljske doline.

Razvojne možnosti sečoveljske doline so zasnovane na konceptu, ki naj bi ohranil in razvijal dosedanje dejavnosti, kot so pridobivanje soli, turizem in kmetijstvo. Ohranjene naj bi bile krajinske značilnosti prostora, zagotovljeno naj bi bilo varstvo okolja, vendar vse v že dogovorjeni urbanistični osnovi prostora. Poleg nove tovarne soli predvidoma ostane še del solin za klasično pridobivanje soli. Druge površine, ki se sprostijo, pa naj bi služile turizmu, kmetijstvu, ribogojništvu in šoljkarstvu.

Za turistične potrebe bi se uporabil obalni del solin in kanal Jernej. Tu bi se uredili avtobampi z bungalovi, zgradili hoteli z odprtimi in zaprtimi bazeni, marina ter nove športno-rekreativne površine. Tudi zdravstveni turizem bi v blatnih kopelih na prostem in v zaprtih novih prostorih našel svoje mesto. Dolžina obale na sedanjih solinah je daljša več kot dva kilometra. Če pa plažo uredimo še okoli polotoka Seče in jo povežemo z avtocesto v Luciji, bi dobili zelo lep povezan kompleks v dolžini 3.200 m.

Za kmetijstvo je namenjen del površin med letališčem in Dragonjo. Predvidoma bi tu gojili zdravilne rastline, ki prenesejo večjo slanost tal in kasneje tudi dišavnice za potrebe naših TOZD, predvsem Začimbe.

Tovarna soli ima (bo imela, op.) na razpolago, kadar obratuje, precejšnjo količino odpadne tople vode, ki je ne bi spustili v morje, ampak bi z njo ogrevali rastlinjake, v njih pa pozimi gojili zelenjavo in rože.

Možno in smotrno bi bilo toplo vodo speljati tudi v hotele, morda celo do Portoroža, jo po potrebi dogreti in uporabiti v hotelih kot toplo sanitarno vodo.

V poizkusnih bazenih v Strunjanu je Morska biološka postaja Portorož dosegla lepe uspehe pri gojenju morskih rib. Ribogojnico večjega obsega bi se dalo urediti ob spodnjem toku reke Dragonje, ob njej pa še šoljkarstvo na plitvem delu morja ob hrvaški meji.

Morska voda, oziroma sol je zelo važna surovina v kemični industriji za proizvode na bazi natrija, klorida, magnezija, broma in joda. Iz natrija pridobivajo surovine za pralne praške in mila, uporabljajo ga tudi v steklarstvu, tekstilni in papirni industriji, v farmacevtski in živilski industriji, pri proizvodnji aluminija in drugod. Klor je osnovna surovina za proizvodnjo polivinilklorida (plastična masa), raznih topil v kemični, prehrabeni in farmacevtski industriji, za proizvodnjo detergentov, celuloze — uporaben je tudi v tekstilni industriji, za kloriranje pitne in odpadne vode ter še za marsikaj.

Magnezijev oksid uporabljajo v papirni industriji za polnilo, sintermagnezit pa uporabljajo za izdelavo ognja odpornih opek za metalurgijo in kemijsko industrijo.

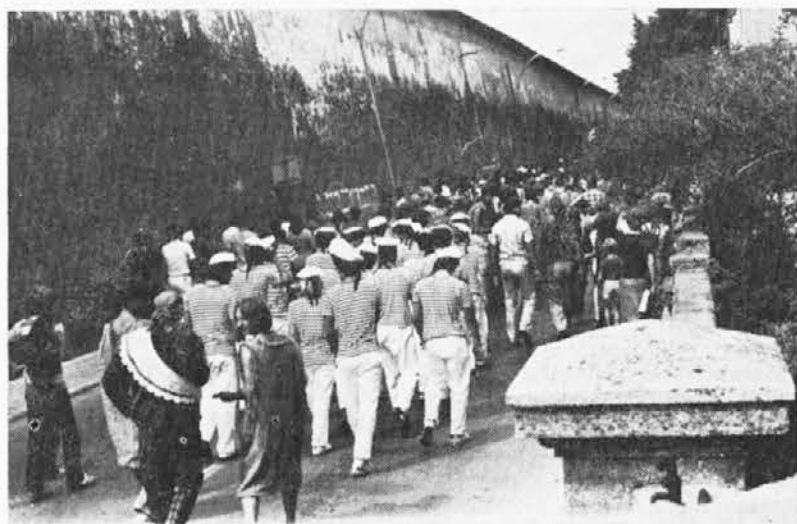
Brom proizvajajo iz odpadnih nasičenih slanec, ki ostanejo pri proizvodnji soli. Uporabljajo ga za izdelavo fotografskega materiala, za uničevanje škodljivcev in drugod.

Jod je potreben človeškemu organizmu, zato ga jedilni soli celodajamo, ker preprečuje golšavost in kretenizem.

Tovarna soli s predvideno zmogljivostjo 100000 ton bi, poleg potreb po morski soli za prehrabene namene, ribjo, mesno in usnjarsko industrijo, ki so odvisne od morske soli, zadostila delno še potrebe po soli oz. slanici v kemični industriji, za zimsko soljenje cest itd. Z ozirom na vsestransko uporabnost morske soli in nujne potrebe po njej v Sloveniji smo mnenja, da bi bila izgradnja tovarne soli nujno potrebna.

Ker pa je porabnikov soli več, naj bi to investicijo okarakterizirali kot medpanožno ter jo upoštevati v srednjeročnih planih 1981—85. V živilski industriji, usnjarstvu, v predelavi nekovin, pri planiranju vzdrževanja cest, skratka, vsi uporabniki soli bi morali podpreti naša večletna prizadevanja za izgradnjo prepotrebne tovarne soli.

Dušan Ferluga

Letošnji tradicionalni krst pomorščakov v Piranu so popestrili čuvaji našega morja, ki so se v dneh od 10. do 15. septembra zadrževali v obalnih slovenskih občinah

Kratka informacija o vključitvi HP Droga v družbene dogovore občin, obale in republike

Vključitev v omenjene družbene dogovore pomeni za posamezne TOZD naše delovne organizacije pridobitev družbene podpore na svojem območju ali na širšem področju, kar je odvisno od tega, ali je investicija oziroma predvideni razvoj posamezne TOZD pomemben le v občinskem merilu ali v širšem družbenem prostoru. To pomeni, da se z razvojem, ki smo ga predvideli, strinjajo vse strukture v okviru posameznega dogovora. Pot do vključitve naših TOZD v te dogovore ni bila lahka ne kratka, posebno ne v okviru republike, saj je bilo potrebno dokazati, da so naša vlaganja v razvoj pomembna za celotno družbo, saj vemo, da je živilska industrija, glede na razmere v gospodarstvu, dobila prioriteto v tem srednjeročnem obdobju.

V republiškem merilu predvidevamo podporo za program solin, Delamarisa in Ribe, Kmetijska proizvodnja naj bi se reševala še posebej, mimo tega družbenega dogovora. V okviru Obale pa smo zajeti prav tako s temi pomembnimi programi. V okviru posamezne občine pa smo vključeni z vsemi našimi razvojnimi programi. Ti so: v Piranu — Soline, Začimbe, Kmetijska proizvodnja in Blagovni promet;

v Izoli — Riba, Delamaris, Argo in Živila;
v Sežani — Sudest;
v Ormožu — Gosad.

Razumljivo je, da ta družbena podpora ne zagotavlja, da bomo dobili vsa sredstva, ki smo jih predvideli, brez tega dogovora pa bi bili izključeni iz planskih vlaganj banke v nove investicije za srednjeročno obdobje 1981—85 in bi sami ne bili sposobni izpeljati posameznih programov. Seveda pa nas vključitev v te dogovore obvezuje, da bomo z družbenim denarjem, ki nam bo zaupan, resnično izvedli vse, kar smo predvideli.

Mitja Dolhar

Letošnji ribiški praznik je spremljalo čudovito sončno vreme, ladje ribičev, čeprav močno dotrajane, so bile lepo okrašene

Predstavljamo vam...

Saša Cerkvanič, socialno delavko v delovni organizaciji

Vstopiš v njen delovni prostor in ne more ti uiti red, svežina, rože, ki se bohotijo v prostoru. Tudi stene so okrašene s slikami, predvsem so slike z rožami. Nekičasto so razporejene. Na mizi diskreten napis kajenje ni zaželeno. Pisalna miza je urejena. Nič ne kaže koliko pomembnih dokumentov vsebuje — pomembnih za človekovo osebnost, življenje. In povsod red.

Za mizo sedi Saša in ti resno zre v oči. Nekoliko bledega obraza je, rjavih las. Oči ima zelo velike in zelo rjave. Kasneje ugotoviš, da so njene besede resne in odločne. Smeh prešeren. Taka je, da ji res moraš zaupati svoje težave...

Naš Glas: Saša, predlagam ti, da za začetek sama poveš karkoli želiš za bralce NAŠEGA GLASU!

Saša: V delovno organizacijo sem prišla maja 1979. Studirala sem v Ljubljani, na Višji šoli za socialne delavce. Stanujem v Pradah pri Bertokih.

Naš Glas: Prišla si v HP DROGO, precej veliko delovno organizacijo bi lahko rekli, delovni pogoji so marsikje po TOZD izredno težki, socialnih in drugih težav ničkoliko. Povej nam, kako si se lotila svojega dela, ki je mislim, predvsem nuditi pomoč ljudem, ki se znajdejo v različnih težavah?

Saša: V delovno organizacijo HP DROGA sem prišla kot pripravnica. Sem bila namreč študentka HP DROGE. Takoj po prihodu na delo so mi v kadrovskem oddelku dodelili mentorico in sicer psihologinjo v kolektivu tovarišico Milo Kukanja. Skupaj sva se lotevali problemov, pomagala mi je vključiti se v kolektiv in nasploh mi je bila v veliko

saj je potrebno veliko pogovorov in prepričevanja, da taki ljudje spregledajo svoj problem.

Problem je tudi varstvo otrok, saj je pri nas v večini izmenično delo. Sodelujem pri komisiji za sprejem otrok v VVZ. Seveda pa s tem, ko se otrok sprejme v varstvo, še ni rešen problem, saj ostane vprašanje, kdo bo otroka varoval takrat, ko so starši v popoldanski izmeni. Sledijo problemi invalidov, za katere je potrebno dobiti primerno delo v delovni organizaciji, noseče ženske, ki so seveda v tem stanju bolj občutljive. Marsikdaj jih moti duh po ribi, škoduje jim vlaga, stoječe delo, stanovanjski problem — glede stanovanjskih problemov sodelujem pri ocenjevalni komisiji in pa s referentkama za stan. zadeve tovarišicama Nušo Pavlin in Bratino Marjico. Ostaja pa, kljub tem osnovnim, še kopica problemov, ki pesti naše delavce in jih je treba reševati.

Naš Glas: Ljudje smo še vedno marsikdaj zaprti vase, molčimo kadar bi morali spregovoriti. Včasih svoje težave skrivamo predvsem, ker bližnjim ne zaupamo, nočemo se soočiti z njih posmehom, ki je, roko na srce — še vedno prisotno. Še pri svojem delu se srečuješ tudi s takimi primeri. Hočem reči, ali te na težave nekoga opozori nekdo drug, ne pa ogroženi sam?

Saša: Veliko je takih problemov, na katere me opozorijo drugi, sodelavci ali poslovojni, vodilni delavci. Takrat povabim določeno osebo na pogovor in se skušam čimbolj vživeti v njen problem. Veseli me, da ta delavec ali delavka pozneje prihaja redno k meni na razgovor, dokler nekako ne rešimo težav.

Naš Glas: Če zaidemo malo globlje v tvoje delo, bi nam lahko povedala, kakšen je posluš sodelavcev ogroženega pri reševanju njegovih težav, bodisi nadrejenega, neposrednega sodelavca, sindikata?

Saša: Zaenkrat še nisem naletela na kakšne hujše, večje težave pri sodelovanju s sodelavci ogroženega delavca. Največkrat pa je prav skupna pomoč potrebna in pomembna, da se določen problem reši.

Naš Glas: Na Obali imamo združenje socialnih delavcev. Kaj to pomeni za delovne organizacije na Obali, kaj pomeni tebi in preko tebe delovnim ljudem v Drogi? Ali tam morebiti obravnavate in rešujete specifične težave ljudi v naši regiji, in ali so življenjske težave pri nas raz-

lične od tistih v Sloveniji? Jugoslaviji, Evropi?

Saša: Združenje socialnih delavcev pomeni velik napredek. Na sestankih obravnavamo kake novejšje postopke, ki bodo v prihodnosti uvedeni ali pa so že uvedeni (predzakonsko svetovanje, zakonsko svetovanje...). Organizirajo se tudi razni izleti v vzgojno-poboljševalne domove, v prehodne domove..., so pa organizirani tudi shodi z ostalimi socialnimi delavci — sedaj bo shod s socialnimi delavci iz Doline pri Trstu in podobno.

Naš Glas: Nič ne vem o tem, ali pripravljamo v delovni organizaciji HP DROGI statistični pregled stanja socialnega zdravja?

Saša: V prejšnjem letu smo izdelali analizo izostankov zaradi bolezni in iz tega imeli pregled nad vzroki izostajanja delavcev — seveda nad bolezenskimi vzroki. Nadaljnje delo pri tej analizi pa bi moralo biti odpravljanje vzrokov za izostajanje z dela zaradi bolezni oziroma, preventivno zdravstveno varstvo delavcev.

Naš Glas: Srednjeročni plani razvoja so tako rekoč tik pred sprejemom. Ali si seznanjena, ali vključena neposredno v proces planiranja — predvsem za razvoj socialnega dela v delovni organizaciji?

Saša: Nisem vključena v proces planiranja socialnega dela,

sicer pa v naslednjem srednjeročnem obdobju se bolj malo planira na tem področju...

Naš Glas: Saša, za zaključek povej bralcem Našega glasu oziroma delavcem v delovni organizaciji, kaj morajo narediti, da pridejo v stik s teboj, ki si pripravljena pomagati, kadar se znajdejo v določenih težavah?

Saša: Vsak naš delavec me lahko pokliče na tel. številko 61-532 interno 6 v TOZD DELAMARIS, kjer imam sedež. Glede pogovora se lahko zmenimo, da pridem sama v določeno TOZD ali pa, če stranka tako želi pride sama k meni na razgovor.

Naš Glas: Prepričana sem, da je socialno delo v delovni organizaciji pomembno in da ga je potrebno še nadalje razvijati. Kaj meniš o tem ti, ki opravljaš to delo?

Saša: V HP DROGI sem šele nekaj manj kot dve leti, vendar upam, da bo socialno delo v delovni organizaciji pripomoglo k boljšemu delovnemu učinku.

Dragica Mekiš

Saša Cerkvanič, socialna delavka v delovni organizaciji HP Droga

oporo ves čas mentorstva. Problemi so različni, na pomoč je treba večkrat klicati druge DO, skupnosti socialnega skrbstva, nasploh je treba poiskati vse možnosti, da se določen problem čimprej reši.

Naš Glas: Nemogoče je seveda, da si v tem relativno kratkem času spoznala vse socialne težave, socialne primere v DO, verjetno pa nam lahko poveš, katere so tiste težave, ki nas v HP DROGI najbolj pestijo in zaradi katerih vzrokov najpogosteje nastopajo?

Saša: V Drogi nas na prvem mestu najbolj pesti vedno bolj naraščajoče število alkoholiziranih ljudi. Pri njih se tudi možnosti rešitve problema zavlečejo,

Narava je bila močnejša - zmagal je človek

V MINULEM MESECU JE NARAVA KAR DVAKRAT POKAZALA SVOJO NEMIRNO MOČ IN SE POIGRALA Z NAŠIM IMETJEM

Po dolgotrajnem deževju se je v zgodnjih jutranjih urah dvainštridesetega četrta v tem letu razbesnelo neurje, pri čemer je voda prestopila bregove Dragonje in neusmiljeno opustošila vse, na kar je naletela na svoji poti k morju. Kmet, s katerim sem se pogovarjal sredi sečoveljske doline, mi je zatrjeval, da bi pred dvajsetimi leti, ko si je kot prišlek tukaj postavil domovanje, zagotovo drugače gradil, če bi slutil kaj ga čaka.

Na drugi strani ravnega topolovega drevoreda se razprostira 42 hektarjev hruškovega sadovnjaka, ki so ga zasadili naši kmetijci nedolgo tega. Danes je polovica mladih drevesc nagnjena. Mnogim med njimi je deroča voda odkrila korenine. Že vložnemu trudu in znoju bo potrebno dodati novih naporov, da bo pogled nanje lahko znova pričaral upanje na vse tiste dišeče hruške, ki jih bomo čez leta obirali.

Neslano se je voda pošalila tudi s solinarji in prodajalci, ki se niso hoteli sprijazniti s tem, da bi jim mokri vsiljivec delal škodo v prodajalnah in skladiščih. In komaj so si oddahnili, je po devetih dneh prišel udarec z druge strani.

V bitko z naraslim morjem so se morali podati še ribiči in začimbarji. Požrtvovalno. Dokler ni bil rešen zadnji karton, zadnja paleta. Prepričali so dosti večjo škodo, ki bi nastopila brez njihovega takojšnjega prizadevanja.

Brane Mahne, DSSS

Devetmesečni rezultati poslovanja

Finančni poslovni rezultati v devetmesečnem obdobju, lahko rečemo, so zelo ugodni, kljub težavam, ki nas pestijo zaradi pomanjkanja nekaterih surovin, naraščanja cen ter vremenskih vplivov na poslovanje nekaterih TOZD. Doseženi rezultati v delovni organizaciji so v okviru planskih predvidevanj, vendar je čisti dohodek za sklade TOZD realiziran kar za 109,8 % letnega plana ali več kot dvakratni znesek v odnosu na isto obdobje lanskega leta.

Ugotavljamo, da je doseženi uspeh rezultat prizadevanj vseh delavcev v TOZD ter stabilizacijskega obnašanja. Na ugodne rezultate je vplivalo tudi usklajevanje prodajnih cen, sprememba tečaja dinarja pri izvozu blaga, dobra likvidnost ter zaloge nekaterih surovin, ki smo jih imeli na začetku leta po nižjih cenah.

Doseženi rezultati po TOZD so naslednji:

ZBIRNI PRIKAZ UGOTAVLJANJA DOHODKA
IN ČISTEGA DOHODKA — TABELA 1

v 000 din

	Realizacija	Porabljena sredstva	Dohodek	Obveznosti iz dohodka	Čisti dohodek
TOZD Soline	95.212	32.531	62.681	5.125	57.555
TOZD Začimba	585.321	514.017	71.304	34.608	36.695
TOZD Sudest	138.053	111.905	26.147	11.797	14.350
TOZD Gosad	164.067	128.718	35.349	12.102	23.246
TOZD Kmetijska proizvodnja	14.579	5.830	8.748	3.103	5.645
TOZD Argo	207.153	173.075	34.077	9.786	24.291
TOZD Delamaris	478.978	378.193	100.784	26.891	73.893
TOZD Riba	39.277	14.122	25.154	4.450	20.704
TOZD Živila	341.012	297.400	43.612	5.561	38.051
TOZD Blagovni promet	120.183	70.908	49.274	7.463	41.811
DSSS	47.370	19.426	27.943	3.124	24.819
SKUPAJ DO	2.231.209	1.746.130	485.079	124.015	361.064
Plan 1980	2.831.321	2.239.896	591.425	158.271	433.154
% na plan	78,8	77,9	82,0	78,3	83,3
I.—IX. 1979	1.686.074	1.368.480	317.594	86.795	230.798
INDEX 80/79	132,3	127,6	152,7	142,8	156,4

ZBIRNI PRIKAZ RAZPOREJANJA ČISTEGA DOHODKA
TABELA 2

v 000 din

	Čisti dohodek	Bruto OD	Stano- vanjski prispevek	Sklad skupne porabe	Drugi skladi
TOZD Soline	57.555	15.084	1.031	2.088	39.351
TOZD Začimba	36.695	12.266	828	2.747	20.852
TOZD Sudest	14.350	7.817	533	1.421	5.577
TOZD Gosad	23.246	14.428	922	1.820	6.074
TOZD Kmetijska proizvodnja	5.645	4.963	458	223	—
TOZD Argo	24.291	13.479	917	1.138	8.755
TOZD Delamaris	73.893	53.879	3.667	5.142	11.204
TOZD Riba	20.704	19.008	1.293	143	259
TOZD Živila	38.051	26.907	1.845	2.283	7.014
TOZD Blagovni promet	41.811	35.429	2.442	1.505	2.433
DSSS	24.819	21.192	1.467	2.159	—
SKUPAJ DO	361.064	224.457	15.409	20.674	100.522
PLAN 1980	433.154	295.929	20.717	24.945	91.563
% na plan	83,3	75,8	74,3	82,8	109,7
I.—IX. 1979	230.798	175.333	12.295	12.863	30.306
INDEX 80/79	154,4	128,0	125,3	160,7	331,6

Najbolj ugoden rezultat je dosegla TOZD Soline, ki je skoraj 100 % presegla planirani čisti dohodek za poslovni sklad. Tudi TOZD Argo je dosegla zelo dober rezultat. TOZD, ki so imele težave z nabavo surovin, so dosegle rezultate v okviru plana. TOZD Riba in TOZD Kmetijska proizvodnja, do konca meseca septembra, nista imeli ravnomerno ustvarjanje rezultatov zaradi sezonskih vplivov. Slabe vremenske razmere bodo tudi v tem letu vplivale pri teh TOZD na doseganje boljših rezultatov do konca leta.

Doseženi čisti dohodek za sklade v primerjavi s planom in lan-
skoletnimi rezultati:

v 000 din

TOZD	Čisti dohodek za sklade			Index 1980/1979	% plan 1980
	30. 9. 79	plan 80	30. 9. 80		
Soline	10.186	20.812	39.351	386,3	189,1
Začimba	9.589	27.207	20.852	217,5	76,6
Sudest	662	6.466	4.578	691,5	70,8
Gosad	1.492	11.620	6.074	407,1	52,3
Kmetijska proizvodnja	—	886	—	—	—
Argo	988	811	8.755	886,1	1.079,5
Delamaris	2.408	16.251	11.204	465,3	68,9
Riba	—	1.928	259	—	—
Živila	5.859	6.896	7.014	119,7	101,7
Blagovni promet	—	3.861	2.434	—	63,0
SKUPAJ	30.304	91.563	100.521	331,7	103,9

Doseženi rezultati se ne bodo do konca leta bistveno spre-
menili, zato lahko pričakujemo najmanj enake rezultate tudi ob koncu
leta. Nestabilnost v gospodarstvu še vedno obstaja, težave za nabavo
surovin, zlasti iz uvoza so velike, zato še naprej ostajajo potrebe
za nadomeščanje uvoženih surovin z domačimi in preusmerjanje
proizvodnje. Borba za stabilizacijo je naša trajna naloga.

Vodja gospodar. analit. področja
Tane Jelič

Športni uspehi in neuspehi

Pred slabimi petimi meseci sem objavil članek o polletnih uspe-
hih in angažiranosti športnikov-delavcev HP Droge. Takrat sem
tudi poudaril, da upam na še večje uspehe in udeležbo na novih
tekmovanjih, ki bodo še sledila v drugem polletju.

Največja tekmovanja za DO na
Obali in v občini so za nami.
V počastitev praznika občine
Piran je sodelovala tudi HP
DROGA. Pripravili smo pet ekip
in sicer v malem nogometu, ve-
likem nogometu, streljanju, ba-
linanju in namiznem tenisu. Bile
so še panoge, kot so odbojka, ro-
komet, šah in tenis, seveda žen-
ske in moške ekipe. Od priprav-
ljenih ekip je največ uspeha od-
nesla HP Droga v velikem no-
gometu. Prišla je v finale in pre-
magala ekipo Casino s 4 : 1 in
tako osvojila veliki pokal občine
Piran in prehodni pokal. Poka-
la sta trenutno v TOZD Soline,
bosta pa obšla vse TOZD HP
DROGA. Ekipa za balinanje se
je tudi izkazala, saj je dosegla
drugo mesto. Malo manj uspeha
— uspešni so bili tokrat strelci,
ki so že par let v občini osvajali
pokale za tretje mesto. Tokrat
ni šlo in so pristreljali samo če-
trto mesto. Tudi mali nogomet je
na tem zadnjem tekmovanju za-
ostal. Še spomladi so se nogome-
taši v malem nogometu borili za
prvo mesto ob počastitvi dneva
mladosti, tokrat pa niso prišli
niti do polfinala. Pa drugič več
športne sreče.

V namiznem tenisu imamo, kot
vemo, zelo močno ekipo. Tokrat
se je nekaj zataknilo zaradi
organizatorja, ki mu je odgovar-
jalo, da ekipe HP Droge ni v Pi-
ranu na tekmovanju.

Drugo večje tekmovanje je bi-
lo pa že tradicionalno srečanje
rezervnih vojaških starešin z
mladino obale v Strunjanu. Tek-
movanja so bila ekipna. HP Dro-
ga je imela 2 ekipe ZRVS in 4
mladinske ekipe. Tekmovanje je
bilo v streljanju z malokalibrsko

puško, taktično-orientacijsko in
teoretični del v NOB. Največ us-
peha so imeli mladinci, saj so
dosegli 2 mesto in tako osvojili
lepe praktične nagrade. Z malo
več sreče bi tudi rezervne stare-
šine lahko osvojili katero od na-
grad. Vsekakor vsi nastopajoči
zaslužijo pohvalo, saj so se kljub
slabemu vremenu polnoštevilno
udeležili tekmovanja.

Torej toliko o uspehih in ne-
uspehih, da se o zadnjih sploh
lahko govori. Kajti dejstvo je, da
se v naši DO še vedno mačehov-
sko obnašamo do športa in re-
kreacije. Imamo nekaj entuzia-
stov, ki jim ni vseeno, kako po-
živiti to obliko rekreacije. Vča-
sih smo imeli odbor za šport in
rekreacijo, ki je kolikor toliko
skrbel za vse skupaj, danes ni-
mamo niti tega več. Ne rečem,
da se nič ne naredi na tem po-
dročju, zato so tudi tekmovanja,
na katerih je sodelovala Droga.

Vendar tekmovanja niso vse,
veliko več je masovno rekreaci-
je. Pred kratkim je bila v Infor-
matorju prijavljena za smučarsko
sekcijo, ki naj bi jo ustanovili in
zopet se je začelo zatikati. Upam,
da bo sekcija ustanovljena še
pred prvimi trobenticami in
zvončki. Pričakujem tudi, da se
bo tudi naša sindikalna konfe-
renca zavzela za poživitev športa
in rekreacije v Drogi in da po-
stavimo nov odbor, ki bi bolj or-
ganizirano deloval in organiziral
razne rekreativne treninge.

Za zaključek samo še čestitke
vsem tekmovalcem, ki so kljub
pomanjkljivostim uspešno zastopali
HP DROGO na raznih tek-
movanjih.

Športni zdravo!

Božo Kužel

Akcija tisoč delavcev sodelavcev

Menda se strinjate, da ni potrebno akcije posebej predstavljati. Upam, da jo že vsi poznamo. V INFORMATORJU smo že večkrat pisali o njej pa tudi objavljali prispevke naših delavcev. Tako smo se nekateri delavci akciji odzvali skromno, drugi malo več, največje število pa je takih, ki akcije niste sprejeli za svoje. Čeprav bi radi kaj povedali oziroma napisali, tega ne storite. Največkrat, ko vas pobaram, da kaj napišete, pravite, da nimate časa. Strinjate pa se, da je treba ljudi seznanjati, obveščati veliko več, kot to sedaj naredimo.

Posebno želim opozoriti tiste, ki so po svoji delovni dolžnosti zadržani oddajati informacije takšne in na tisto mesto, odkoder bodo posredovane vsem delavcem. Torej, v našem primeru informacije za NAŠ GLAS in INFORMATOR. Za osvežitev spomina bom na koncu tega pisanja objavila seznam tistih najpomembnejših zadev, o katerih moramo biti delovni ljudje obveščeni pravočasno, resnično in objektivno. Prav gotovo se bo marsikdo našel v tem seznamu in si zastavil vprašanje: kako jaz obveščam delavce o svojem delu?

Seveda gre to vprašanje v prvi vrsti poslovnim organom in strokovnim službam v delovni organizaciji, vsi ostali pa smo ravno tako dolžni izražati svoje mnenje o vseh pomembnih dogodkih. Ne smemo namreč pozabiti, da je ravno današnje resnično in pravočasno obveščanje prvi in najboljši pogoj za demokratsko odločanje jutri!

In če želimo, kar smo že večkrat izrazili, zgraditi pravo socialistično samoupravno družbo, moramo delavci vedno bolj odločati o svojem delu, pogojih dela in rezultatih dela ter o vseh pomembnih zadevah. Pri tem ima poglavitno nalogo sindikat ki mora spodbujati in zahtevati informacije. O čem torej vse moramo biti obveščeni:

- o poslovanju TOZD in DO,
- o finančnem stanju TOZD in DO,
- o ustvarjanju in delitvi dohodka in uporabi sredstev v TOZD,
- o vprašanjih, ki se nanašajo na delo organov samoupravljanja,
- o politiki kadrovanja in izobraževanja,
- o stanovanjski politiki in družbenem standardu,
- o novosti v proizvodnji, tehnologiji in organizaciji,

- o delu posameznikov,
- o delu družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji,
- o delu delegacij za zbor združenega dela v občini ter republiki ter o delu delegacij skupščin SIS,
- o opozorilih, o ugotovitvah in odločitvah družbenega pravobranilca samoupravljanja, službe družbenega knjigovod-

stva in organa, ki je pristojen za nadzorstvo nad zakonitostjo dela delovne organizacije,

- o delu s področja splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite,
- o drugih vprašanjih, ki so pomembna za delo v DO.

Referentka za obveščanje
Dragica Mekić

Proizvodnja embalaže v TOZD Delamaris

Za potrebe predelave rib je v TOZD »DELAMARIS« organizirana tudi proizvodnja embalaže, ki oskrbuje tudi TOZD »ARGO« z dozami za pašteto, Delcavo in Zdravko.

Tradicija izdelave doz za ribo je tu v Izoli tako dolga kot sama industrijska predelava ribe. V začetku so doze izdelovali vse ročno in tudi polne konzerve zapirali ročno z lotanjem pokrovov. Dobri rezultati dela so omogočali nabavo strojev za izdelavo pločevink tako, da je šla proizvodnja embalaže vedno v korak z razvojem — večanjem proizvodnje predelave rib in zelenjave.

Poseben poudarek razvoju proizvodnje pločevinaste embalaže je dala tovarna »Arrigoni«, ki je naslednica firme »Varčhaneg«. V zdajšnjem prostoru se je proizvodnja embalaže preselila že leta 1927. Takrat je bila v skladu s plani razvoja družbe »Arrigoni« tudi modernizirana proizvodnja embalaže.

Iz istega obdobja je tudi večina polavtomatskih preš, na katerih še danes izdelujemo pokrove oziroma dna za pločevinke.

Po letu 1927 je tehnologija proizvodnje embalaže šla stalno v korak z razvojem v svetu. Nabavljene so bile avtomatske preše in avtomatska linija »Bencini« za izdelavo okroglih doz iz treh delov. Leta 1939 je gumijaste prstane na pokrovih zamenjala tekoča guma, ki so jo nanašali na avtomatskih gumirkah.

Med vojno se je strojni park močno izrabljajal, a samo vzdrževanje je padlo na najnujnejše intervencije. Po vojni se je to stanje nadaljevalo do leta 1947, ko je bila izvršena zelo nesmotna demontaža strojev in to najmodernejših. Demontirane so bile tudi vse avtomatske gumirke na tekočo gumo. Takrat je bilo preseljeno v druge kraje Jugoslavije 60 % strojnega parka. Po takem posegu je tehnologija izdelave pločevink naredila korak nazaj za cca 15 let. Ponovno so bili uvedeni gumijasti tesnilni prstani in izdelava obodov doz, ročno z lotanjem vzdolžnega spoja.

V drugi polovici 50 let se je ponovno pristopilo k izdelavi investicijskih planov za rekonstrukcijo proizvodnje embalaže. Tako se je konec 50 let ponovno uvedla tekoča guma, nabavljeni so bili žal že rabljeni stroji za

litografiranje pločevine. Ob združitvi kombinata »Delamaris« takratnih tovarn »Arrigoni« in »Ex Ampelea« sta se združila v teh prostorih tudi oba embalažna oddelka. V 50 letih je »Ex Ampelea« nabavila avtomatsko linijo za decolage doze, avtomatsko prešo SCHULER za vlečenje doze. To so bile pomembne pridobitve, saj ti stroji še danes obratujejo.

Ponovno se je nekaj sredstev vložilo v modernizacijo v letih 1970—73. Rezultat tega je nabava avtomatske linije za verniranje bele pločevine, avtomatske preše za vlečenje doze »CEVOLANI«, avtomatske linije za decolage doze, in linije za pokrove. Na žalost pa so prenehali z delom 1975. leta stroji za litografiranje zaradi popolne iztrošenosti.

Danes izdelujemo samo bele doze in je proizvodnja embalaže ozko grlo, saj komaj zmoremo izdelati dovolj vlečenih — decolage doz za predelavo rib.

Razvoj proizvodnje embalaže je odvisen od razvoja in modernizacije tistih naših TOZD, ki to vrsto embalaže potrebujejo, to so poleg predelave rib že TOZD »Argo« in TOZD »Gosad«. Vsi bomo morali združevati sredstva za razvoj in modernizacijo proizvodnje embalaže, tako da bo-

mo lahko zadovoljili vse potrebe naših TOZD. To je zajeto tudi v planih srednjeročnega razvoja 1981—85.

Posebno izrazito se je pokazalo v tem letu, kako koristno je izdelovati embalažo doma, zaradi ukrepov pri uvozu in zaradi zelo visokih cen drugih proizvajalcev pločevinaste embalaže.

Upam, da sem uspel vsaj zelo grobo prikazati razvoj proizvodnje pločevinaste embalaže v naši TOZD.

Pozdrav vsem!

Boris Renner

DROGA PORTOROŽ

Delati — to je čast!

Rezerve iščemo,

OD ustvarjamo,

Gradimo, obnavljamo

A vse to za našo rast.

Pri nas je pestro delo

Od ranega jutra do večera

Resno pa tudi veselo

TOZD vseh imamo deset.

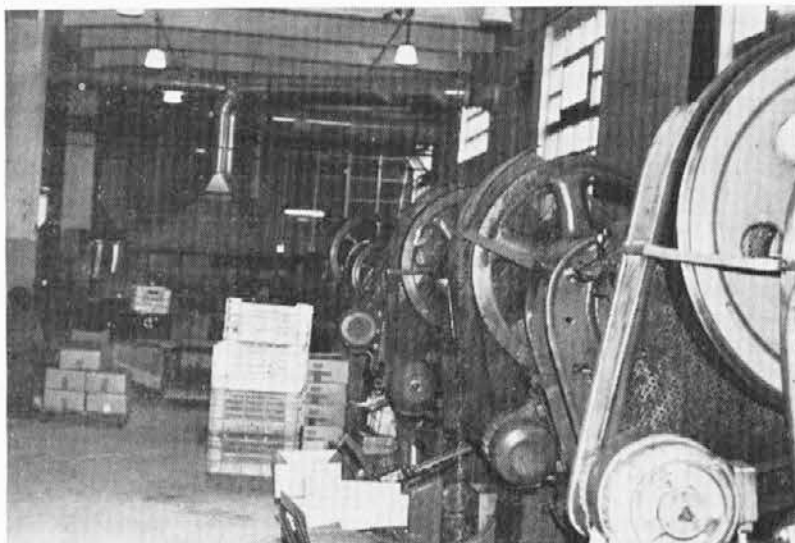
Od ulova rib, predelave

Raznih surovin — precej

Od juh, kave, čajev, napitkov

Živimo in se trudimo naprej.

P. Aroz

Stroji so resda že močno amortizirani, a še vedno obratujejo

Motiv pri delu v Pločevinki

Pločevinka - delovna enota TOZD Delamaris

V TOZD DELAMARIS živi in dela oddelek PLOČEVINKA, nekaj imenovana strojni oddelek ali salamakine. V oddelku izdelujemo pločevinasto embalažo in sicer največ doze za ribo in pastete ter zdravko in delkavo. Poleg doz imamo tudi tisk za papir in verniranje pločevine ter ostala spremljajoča dela.

Kako živimo in delamo v oddelku? Delamo dve izmeni, oddelek šteje približno sto ljudi različne starosti in nacionalnosti. Razumemo se dobro tako, da glede tega je kar lepo pri nas delati.

Imamo pa druge težave. Stroji so zastareli, nekateri so stari od 50 do 75 let, drugi pa od 10 do 50 let. Najmlajša je stiskalnica, stara 7 let. Strojev imamo 55 kom, orodja pa 100 komadov, zato imajo naši vzdrževalci veliko dela, če hočemo, da ti stroji obratujejo. Pa tudi drugi delavci morajo vlagati precej truda na teh zastarelih strojih, če hočejo plan doseči, saj je precej napet.

Izkoriščenost strojev je 95 %. To je sicer podatek za lansko leto. Še ena težava je, ki nas muči. V delovnih prostorih imamo izredno slab zrak, ki ga povzroča linija za verniranje pločevine, linija za decolage (dekolaž) doze ter gumirke. Če hočemo prezračevati, pa nastane prepil, kar je za zdravje še slabše. Delovni prostori so torej stari in tako neprimerni za zdravo in uspešno delo. Ostaja pa naš trud in upanje za boljši jutri.

No, toliko o lepih oziroma tudi težkih pogojih dela v našem oddelku. Skratka, manjka nam novih sodobnih strojev, s katerimi bi lažje delali in več naredili, manjka nam strojev, ki bi odgovarjali današnjemu času.

Franc Pangeršič

OBISK, SPOMIN, SLOVO

Odkar smo se nemo s solzami v očeh in z žalostjo v srcih poslovili od našega dragega voditelja smo si želeli obiskati njegov zadnji dom — Dedinje. Želeli smo biti blizu njega, saj čeprav mrtev nam je še vedno in bo ostal, simbol boja, miru, enakopravnosti, vere v človeka...

Tudi delavci TOZD Živila smo z nestrpnostjo pričakovali konec največjega dela v našem TOZD, da bi tako dobili čas, za obisk groba maršala Tita. Na pot smo odšli zadnjo nedeljo v septembru. Zbralo se nas je veliko število — 150 delavcev iz naših poslovalnic v Kopru, Izoli, Piranu, Umagu. Pridružili so se nam tudi delavci poslovnih enot v Zagrebu in Puli, pa tudi naši kmetje, ki že vrsto let sodelujejo z nami.

Pot nas je vodila skozi lepe kraje, ki so še dodatno pripomogli k dobri volji. Na avtobusih je bilo vzdušje prijetno in veselo, saj smo si popestrili pot s pesmijo in šalami.

Prvi dan smo prevozili največji del poti. Ustavili smo se v Slavonskem Brodu, odkoder smo drugo jutro že navsezgodaj nadaljevali pot proti Beogradu. V Beogradu se nismo takoj znašli, zato smo vozili malo naokoli, toda končno smo prispeli na naš cilj — Dedinje. Hodili smo po poti, po kateri je množica ljudi pred meseci spremljala tov. TITA na njegovi zadnji poti. Od tedaj se vsak dan na njegov grob zliha množica ljudi ne le iz krajev Jugoslavije, temveč tudi iz ostalih držav.

Postavili smo se v vrsto ter stopali za ostalimi, vedno bliže cilju — grobu tov. TITA. Bolj smo se bližali cilju, večja je bila tišina in vedno več obiskovalcev smo srečevali s solzami v očeh.

Pred vhomom smo se malo ustavili ter nato vstopili. Šli smo okrog grobnice, slišalo se ni drugega kot naše dihanje in tiho šepetanje. V tišini smo stopili spet ven na sonce, v življenje. Nekako težko smo se ločili od kraja, kjer je tov. TITO, toda množica ljudi za nami nas je potiskala naprej. Na vratih smo se srečali z ostalimi obiskovalci. Ko sem jih mimogrede pogledala, sem opazila moza. Preden je vstopil, se je odkril in napravil znamenje križa. Pomislila sem: »To je za njega sveti kraj!«

Bili smo zunaj, kjer smo si ogledovali kraj in vpijali vsako posameznost kraja, kjer je tov. TITO živel in ustvarjal. Z njegovo voljo in močjo smo zgradili novo Jugoslavijo, njegov grob nam bo ostal ne kot spomenik, temveč kot napotilo, da delamo tudi naprej tako kot do sedaj. In še bolje in bolj zavzeto.

Ogledali smo si muzej 25. maj, imenovan po Dnevu mladosti. V njem med drugimi, tudi darila izročena tov. TITU, od otrok, borcev, prebivalcev vasi in mest, državljanov, kulturnih, političnih in športnih organizacij: nekateri skromni, toda vsi z besedo »ZA NAŠEGA TITA«.

Odšli smo z Dedinja z željo in upanjem — še se bomo vrnili! Nato smo obiskali spomenik neznane junaku na AVALI. V sredini pri spomeniku še svež venec od britanske predsednice

Margaret Thatcher. Tudi AVALA je spomenik, vendar ne tako živ kot tisti na Dedinju.

Vožnja z avtobusi po mestu Beograd je bila zanimiva. Tudi mesto Beograd je lepo, polno zanimivih spomenikov. Meša se staro in novo, nove stavbe spajene s stavbami, na katerih je pisana zgodovina Beograda.

Za konec našega obiska še Kalemegdan. Tudi tu se staro meša z novim. Stari zgodovinski spomeniki, na drugi strani pa moderna otroška igrišča za otroke in urejeni parki za obiskovalce.

Poslovili smo se od Beograda in nadaljevali pot za Vrbnik, kjer smo imeli prenočišče. Vrbnik je kraj blizu Rume, Ruma pa je oddaljena od Novega Sada okrog 30 km. To je napisano za

tiste, ki ne poznajo Vojvodine, tako kot je nismo mi poznali.

Tretji dan in zadnji dan našega izleta smo šli na obisk delovnemu kolektivu Agroruma, s katerim poslovno sodelujemo.

Ogledali smo si njihovo proizvodnjo zmrznjene zelenjave in nato še nasade jabolk. Iz teh nasadov dobivamo v naše trgovine sadje za prodajo. Letina jabolk pri njih lepo kaže. Poskusili smo jih, ter si še malo priskrbeli za pot.

Ko smo se poslovili od naših gostiteljev, smo nadaljevali pot proti Novemu Sadu. Vsi skupaj (5 avtobusov) smo se zadržali na kosilu na gradu, nato pa smo se vračali proti domu.

Sprašujete, če smo bili zadovoljni? Bili smo. Bilo je sicer nekaj tudi takih, ki so imeli pripombe na celotno organizacijo izleta, toda kaj hočemo, vseh vrst ljudi nas je, eni zadovoljni z vsako stvarjo, drugi godrnjači nad vsako stvarjo in povprečje:

IZLET JE USPEL!

Albina Škapin

Udeležili smo se MDA Bohinj 1980

MDB so se formirale že med vojno, ko je sovražnik nenehno napadal našo domovino. Zavedni mladinci so se začeli zbirati v majhne skupine, ki so si prizadevale sovražniku prizadejati najprej majhne, nato vedno večje izgube. Njim so se kmalu priključili še drugi, ki so spoznavali namen teh akcij in so se začeli boriti za lepši jutri.

Se poseben pomen so dobile MDB po sami vojni, kajti naša domovina je bila popolnoma porušena. Kmalu so nastale prostovoljne delovne brigade, ki so z neutrudljivo in nezlomljivo voljo ter pesmijo in ljubeznijo v srcih gradili noč in dan, samo da bi bila naša domovina lepa in še lepša kot nekoč. Ko se peljemo po cesti bratstva in enotnosti, ali se kdaj vprašamo, kdo je gradil to cesto. Kdo? Gradile so jo roke naše mladine.

Tudi letos, kakor vsako leto poprej, se je na tisoče mladih od-

ločilo za delovne akcije po vsej domovini. Tudi iz naše delovne organizacije smo se zbrali trije mladinci in se odločili za ta korak ter odšli na tritedensko delovno akcijo, ki je bila republiška, v Bohinju.

Tu v Bohinju so se zbrale tri brigade: primorska, dolenska in pomurska. Vse tri skupaj so štejele okrog sto mladink in mladincev. Najprej nam je bilo težko, vendar smo se kaj hitro privadili in se spoprijateljili med seboj.

Že prvi dan smo se zbrali v dvorani in med seboj izbrali komandanta, komandirje čet, člane disciplinske komisije, člane skupščine, ki je najvišji organ v akciji, in razne referente: za kulturo, šport, IPD (idejno politično delo); izbrali smo tudi sanitetnega člana, ki naj bi povijal žulje, manjkati pa seveda ni smel tudi ekonom.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Predstavniki JVM so si, v dneh praznovanja JVM, ogledali tudi našo DO. Na sliki: predstavniki JVM v TOZD ZAČIMBA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Vstajanje zgodaj zjutraj je bilo dokaj mučno, saj smo vstajali ob pol petih, vendar smo se kar hitro privadili. Vsak dan smo imeli jutranjo telovadbo, po pospravljanju sob in zajtrku pa jutranji zbor in dviganje zastave.

Nato pa veselo kramp in lopato v roke in na traso, ki je bila oddaljena okrog dva kilometra. Kopali smo kanal za vodovod, v istem kanalu pa je bil tudi kabel za telefon. Ker so že druge brigade pred nami izkopavale kanal, je naša brigada dobila nalogo, da zakoplje kanal v čim krajšem času. Čeprav je naša brigada bila sestavljena pretežno iz samih mlajših mladincev, smo si vsi prizadevali in trdo delali.

Ni bilo prav lahko, to so začutile tudi naše roke, saj so se že po nekaj urah kopanja pojavili prvi žulji. Saniteta, tako smo klicali našega »doktorja«, je že s pripravljenimi obvezami hodil od enega do drugega in povijal in mazal žulje. Imeli smo tudi ekonomo, ki je skrbel, da ni nikoli manjkalo pijače, skrbel pa je tudi za malico, ki je trajala pol ure, nato pa zopet kramp in lopato v roke in veselo nadaljevanje zakopavanja kanala. Proti koncu delovnega časa smo bili že precej utrujeni in postali že precej leni in komaj čakali, da so se kazalci pomaknili na drugo uro. Kaj hitro in veselo smo takrat pospravili orodje v barako in se nato odpravili v naselje. Tu smo se najprej tuširali in preoblekli, nato smo imeli zbor in nato kar zgrmeli v jedilnico. Med nami so se že kar prvi dan pojavili »repetiši«, ki so jedli kakor volkovi. Hrana je bila dobra, le da je bilo preveč krompirja, zato smo vedeli, da po prihodu domov, ne bomo dolgo jedli krompirja.

V popoldanskem času smo imeli razne tečaje: prve pomoči, avto moto tečaj, mladinsko politično šolo, ki je privabila veliko mladincev. Vsebovala je zelo zanimive teme in z zanimanjem smo sodelovali pri razpravljanju raznih tem. Imeli smo tudi Kidričevo bralno značko, pri kateri smo sodelovali le štirje.

Tako nam je hitro minil čas do večernega zbora za spuščanje zastave in odhoda na večerjo. Po večerji smo imeli prosti čas do desetih, po desetih je nastopilo povečanje in morali smo iti spat, ter si odpočiti za drugi dan.

Vse opisano pa le ni bilo vse, kar se je dogajalo v Bohinju, saj smo skoraj vsak večer imeli kulturne večere ali pa taborni ogenj, ob katerem smo recitirali, peli in plesali kolo. Tu smo se še bolj združili z ostalimi brigadirji, se smejali in si krajšali čas.

Obiskali smo tudi gledališče v bližnji Bohinjski Bistrici, kjer so posebej za nas predvajali gledališko igro.

Ob sobotnih večerih so nam podaljšali povečanje do pol dvanajstih in imeli smo tako težko pričakovani ples. Bilo je zares lepo videti nas vse zbrane v dvorani, ki smo željno čakali na pričetek. Takrat smo se vsi kar pognali na plesni prostor in plesali, plesali, dokler so nas noge lahko še držale.

Imeli smo tudi obrambni dan, ki nam je zelo uspel. Komandant akcije nam je celo rekel, da smo bili najbolj uspešna izmena pri

izvajanju obrambnega dne. Saj ni čudno, ko pa smo vsi spali oblečeni in obuti in skoraj nihče ni spal, ker smo se bali, da ne bi preslišali alarma.

Nedelja je bila rezervirana za izlete in naš prvi izlet je bil obisk doline Krme in nato smo odšli v Mojstrano blizu Jesenic, kjer smo imeli športna srečanja z mladinci iz te lokalne delovne akcije. Drugo nedeljo pa smo imeli piknik na Pokljuki. Tudi tukaj smo imeli športna srečanja z vojniki, saj smo se nahajali v neposredni bližini vojašnice na Pokljuki.

V naselju so nas obiskale članice baletne skupine z Bleda, folklorna skupina in skupina amaterskih igralcev, ki so nas zabavali in kratkočasili.

Čas nam je hitro mineval in prišel je tudi trenutek, ko smo morali na skupščini izmene odločiti o tem, kakšna priznanja bodo dodelili posameznim brigadirjem.

Naša brigada je dobila devet udarniških značk in devet pohval, od teh sta dve znački odšli v našo delovno organizacijo in ena pohvala. Skratka, niti eden od nas treh »Drogovcev« ni prišel domov praznih rok. Naša občinska konferenca ZSMS Piran pa je prejela tudi tri priznanja. Dobili smo tudi bralno značko in sicer trije od vseh štirih. Ena od teh treh značk je tudi šla v roke brigadirji iz naše delovne organizacije.

Pa naj še kdo reče, da je akcija izguba časa in denarja. Akcija to ni in nikoli ne bo.

Ko zaslišim pesem, ki te zbudi iz prelepega sna in zvečer, ko po dolgem delovnem dnevu greš na zaslužni počitek — vse to se mora doživeti, besedine ne povedo dovolj. Radi se sposedimo prav vsega in čez nekaj let bo še lepše, kajti vedeli bomo, da je tudi naše delo vtakano v našo zemljo. Čeprav smo se borili s kupi zemlje, kamenjem, mnogokrat nas je zmočil dež, pa sonce, ko smo komaj čakali, da gremo v naselje, smo pozabili na vse žulje in tegobe.

Mladi hočemo graditi, hočemo pomagati. Akcija — šola samoupravljanja niso le prazne besede, akcija je dejanska šola samoupravljanja. Tu se gradi bratstvo in enotnost med narodi, med nami mladimi. Med nami ni nobenih razlik, saj smo vsi enaki. Vsi stopamo pod zastavo tovariša Tita, ki nam je največji vzor v vsem.

**ŽIVIO MDA! ŽIVIO MLADI!
NAJ ŽIVI TITOVA JUGOSLAVIJA!**

Milena, Olga, Klavdij
OOZSM TOZD
ZACIMBA — SOLINE

Enote civilne zaštite se morajo neprestano usposablјati

Družbena samozaščita v središču ekonomske stabilizacije

Če bi se dosledno realizirala vsebina, cilji in bistvo pomena družbene samozaščite, kot so določeni v politično-pravnih dokumentih, je verjetno, da bi se tudi politika ekonomske stabilizacije uspešneje uveljavila.

Še več, z mnogimi težavami in deformacijami se ne bi srečevali. Kadarkoli se govori o vzrokih resnih problemov in deformacij, v ekonomskem gibanju in tokovih družbene reprodukcije, se pogosto in v prvi vrsti nakazujejo tudi naše subjektivne slabosti, kakor tudi delovanje sistema družbene samozaščite. Torej, vsem je razumljivo, zakaj se je družbena samozaščita znašla v središču našega družbenega življenja in zakaj se njeno uveljavljanje v vsaki družbeni sredini v nadaljnjem obdobju povezuje z uspešnim reševanjem aktualnih družbeno-ekonomskih vprašanj.

Kaj manjka našemu samozaščitnemu organiziranju, kaj zavira večjo učinkovitost v času, ko je to najbolj potrebno? Večkrat smo že govorili in zatrjevali, da se je družbena samozaščita pri nas uveljavila, ter da kot dejavnik stabilnega politično-varnostnega položaja vse bolj uspešneje funkcioniра. V večji meri se je ta sistem konsolidiral, je uspešnejši na področju fizično-tehničnega zavarovanja objektov in imovine, zaščite pred sovražnim delovanjem vseh oblik, zaščite pred požari ter splošne krepitve naše skupne varnosti. Vse to ni malo, ni pa tudi zadostno. Pustimo ob strani vse tisto, ko smo včasih preveč moči porabili za organizacijo in normativne rešitve, izdelavi programov in planov, ki so večkrat statični in splošni; dajemo pa vtis, da smo izpustili vsebino samozaščite — tisto stalno obliko družbeno-politične aktivnosti.

Manj smo uspešni, ko je beseda o zaščiti osnovnih norm in vrednot samoupravljanja, realiziranja samoupravnega položaja, pravic in vitalnih interesov delovnega človeka, utrjevanja discipline, odgovornosti, ustavnosti in zakonitosti. Te naloge sicer niso nove, zapisane so v približno dva milijona samoupravnih in drugih aktih, kjer je precizirana problematika družbene samozaščite. Njeno dosledno uveljavljanje pomeni prevladovanje vsega

tistega, kar otežuje proces stabilizacije ter v istem času vodi k krepitvi samoupravljanja na vseh področjih družbenega življenja.

V tem stabilizacijskem trenutku je posebna priložnost preverjanja sistema samozaščite in priložnost za naše hitrejši praktični usposabljanje.

V zadnjih mesecih beležimo veliko število primerov, ko se ne spoštujejo samoupravni sporazumi, ko se dela na trenutnem zadovoljevanju splošnih ali osebnih potreb ali pojavih, ki niso v skladu z ZZZ. Imamo tudi pojave prenehanja drobnih poslovnih zvez in druge deformacije v medsebojnih odnosih med delovnimi kolektivi, ki se včasih poslužujejo metode prenehanja dela, kar povzroča večje in težje posledice, le-te pa vplivajo na življenjski standard delovnih ljudi, na interes drugih kolektivov in delavskega razreda nasploh.

Tudi pomanjkanje določenih artiklov na tržišču so pogosto posledice neizvrševanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov kot tudi pozitivne zakonodaje. O kršenju zakonitosti govori podatek, da so tržni inšpektorji pri 11.000 pregledih ugotovili 7.000 gospodarskih prestopkov. Redki so primeri, da je neko telo družbene samozaščite ali organ upravljanja analiziral realizacijo dogovorov in sporazumov, kot tudi posledice neizpolnjevanja sprejetih obvez do drugih delovnih organizacij ali potrošnikov. Zveza komunistov in ostale družbeno-politične organizacije v nekaterih sredinah gredo mimo nesamoupravnega obnašanja določenih organov ali posameznikov. Če upoštevamo še dejstvo, da se podcenjujejo norme, ki jih sprejemamo delavci sami, se nam kaže dejstvo po potrebi konkretnih akcijah in zavestno intervencijo vseh najaktivnejših sil — od organov sa-

(Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)
moupravne delavske kontrole do organizacije ZKJ — v cilju krepitve in konkretizacije odgovornosti za uveljavljanje dogovorjenih obvez.

Boj proti nezakonnosti in nepravilnosti razpolaganja z družbenimi sredstvi in razvijanju vseh oblik zaštite družbene imovine s stališča ekonomske stabilizacije so najbolj aktualna vprašanja družbene samozaštite.

V času resnih težav, s katerimi se srečujemo v gospodarstvu, moramo zelo ostro ugotavljati in preprečevati razsipništvo ter

bene imovine in samoupravljanja nasploh. Pri tem je potrebno posvetiti posebno pozornost boju proti pogostemu izražanju oportunističnega odnosa subjektivnih sil kolektiva do družbeno-škodljivih pojavov. Ni redke primer v naši praksi, da se notranje sile samozaštite zbudijo šele tedaj, ko se določen pojav ali primer razčiščuje na sodišču ali v sredstvih javnega obveščanja, namesto da bi to bilo popreje. Mimo nas gredo številne »dobre« zlorabe v TOZD, DO, trgovini (tehtanje na teži, protekcija...), itd. ter ničesar ne ukrepamo. Sveti potrošnikov družbeno-politične organizacije, organi KS,

trenutku najpomembnejše, saj nam je jasno, da take situacije redno spremljajo razne dezinformacije in špekulacije, ki lahko povzročajo nezaupanje v uspeh ukrepov stabilizacije in ki jih sovražniki naše družbe in sistema koristijo za svoje cilje. Informiranje delovnih ljudi in občanov o konkretnih vprašanjih družbene samozaštite na zborih delovnih ljudi, sestankih, družbeno-političnih organizacij in organov upravljanja (z živo besedo).

Pripravljajo se novelacije mnogih samoupravnih aktov in zakonov, kjer je regulirano ustvarjanje družbene samozaštite. V njih bi se morale precizirati obveze in odgovornosti posameznih organov in organizacij, delovnih ljudi in občanov v borbi proti nezakonnosti in ostalih družbeno-škodljivih pojavov. Ve se, da je veliko število statuten, pravilnikov in ostalih samoupravnih aktov družbene samozaštite, ki načelno in abstraktno določajo

njeno vsebino. Iz njih se ne vidi, kdo in na kakšen način naj konkretno rešuje določeno situacijo, kako naj se opravlja sinhronizacija in koordinacija aktivnosti posameznih subjektov in zavarovanje posameznih objektov in omogoča izvajanje pozitivno-pravnih predpisov in norm.

Zaradi zgoraj navedenega je bilo nujno potrebno, da pristopimo na osnovi ugotovljenih pomanjkljivosti in utrjevanju politike družbene samozaštite k spremembi določenih pozitivno-pravnih predpisov, ki urejajo to področje. Tako je izšel Osnutek zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaštiti, ki naj bi bil dokončno sprejet konec letošnjega leta. Zato priložimo, da ga vsi delavci TOZD in DO preberejo, se z njegovo vsebino seznajajo, še posebej pa komiteji za LO v DS. O spremembah določil tega zakona bomo pisali v naslednji številki tega glasila.

Veselin Kezunović

Pomoč moramo nuditi čimprej, vsako odlašanje je lahko pomembno in odločujoče za človeško življenje...

neopravičeno trošenje družbenih sredstev.

Nepotrebna službena potovanja, kupovanje zelo dragih službenih avtomobilov, neracionalni sestanki, stroški reprezentance in reklame in drugo, odnašajo velika materialna sredstva, kar vpliva na razpoloženje ter moralno delovnih ljudi in občanov. Samo v Jugoslaviji v 1979. letu n. pr. je porabljen 3,5 milijarde dinarjev razne reprezentance. Pomanjkanje odgovornosti do družbenih sredstev se vidi ob raznih prilikah — od okvar liftov, telefonskih govorilnic ter drugih javnih dobrin (prometnih znakov, cest, itd.), do velikih materialnih škod požarov (samo v 1979. letu je bilo 11.000 požarov z 1,5 milijarde din škoda) in drugo.

Naša praksa prepričljivo kaže, da boj proti gospodarskemu kriminalu ne more biti uspešen, če se prepusti kontrola le državnim organom, saj se gre za odkrivanje vzrokov družbeno-škodljivega pojava, ta pa zahteva široko družbeno-politično akcijo vseh subjektivnih sil. Dejstvo je, da pri nas kriminal in drugi negativni pojavi, od katerih so dve tretjini pojavov odkrili pristojni strokovni organi, ter da se v skupnem zahtevku za zaščito družbene imovine do sedaj, nezadostno obveščajo organi samoupravljanja, organi samoupravne delavske in notranje kontrole, sindikat, sveti potrošnikov.

Veliko naporov je potrebno v cilju razvijanja institucionalnih in drugih mehanizmov zaštite in kontrole v TOZD in DO ter krepitvi njihove sposobnosti pri odkrivanju pojavov ogrožanja druž-

lahko veliko pripomorejo v cilju preprečevanja potrošniške mrzlice, kopičenje nepotrebnih zalog, kjerkoli in ostalega, kar zanima oskrbo.

Ko govorimo o zaščiti nekaterih osnovnih interesov državljanov, se morajo aktivirati predvsem oni sami ter vse samoupravne zaščitne institucije, komisije, komiteji za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito v TOZD, DO, KS in drugi. Tudi, če bi bile te sile zelo učinkovite v svojem delu, nikoli ne morejo zamenjati vloge samoupravljalca v sistemu samozaštite. Iskanje izhoda v odlokih, dekretih, ukazih, zakonih organov oblasti in ostalih administrativnih merah, ni v skladu s samoupravljanjem in družbeno samozaščito in ima lahko posledice samoupravnih pravic delovnih ljudi in položaja TOZD, kot tudi krepitve moči birokratsko-tehno-kratskih sil.

V okviru samozaščitnih ukrepov in akcij se morajo v vsaki sredini s posebno pozornostjo proučevati in analizirati problemi zaštite življenjskega standarda in samoupravnega položaja delavca

To ni samo socialno ampak tudi ekonomsko vprašanje; lahko ima negativne posledice na razpoloženje delovnih ljudi in splošno stabilnost družbenih odnosov. Na samozaščitnih institucijah stoji velika odgovornost k prispevanju uveljavljanja politike delitve po delu v teh težkih pogojih, kar predstavlja eno od temeljev stabilnosti.

Razvijanje javnega in internega informiranja na področju družbene samozaštite je v tem

»... Produktivnost dela, razumljivo ni odvisna samo od razmer in odnosov v delovnih kolektivih. Odvisna je tudi od celotne družbene organiziranosti gospodarskega življenja, od učinkovitosti pri sprejemanju sklepov, dogovarjanju in sporazumevanju in zlasti od doslednega izvajanja dogovorjenega. V naši vsakodnevni praksi je dosti počasnosti, neizvajanja dogovorjenega, tudi ravnanja in dela po starem. Skupni dogovori in sporazumi morajo biti moč zakona. To mora z vso odgovornostjo postati pravilo ravnanja vseh, od delavcev v temeljni organizaciji do organov federacije.«

(Iz uvodnega referata predsednika Tita na 11. kongresu ZKJ)

—o—

»... Mi smo socialistična dežela, v kateri človeku delo pomeni dostojanstvo. In le takšni ljudje so pravi socialistični državljani. Delali bomo torej vedno, toda tako, da bo delo ljudem lahko, da jim bo potreba, brez katere ne morejo živeti... Pri nas morajo delati vsi, nekateri fizično, drugi umsko, mi pa si bomo prizadevali, da se bosta v tem veličastnem delu umsko in fizično delo čim bolj približala...«

Tito, Knjiga VI., str. 142

V tem jesenskem mesecu smo se delavci HP DROGE, po TOZD neposredno odločali na referendumih; prizor na referendumu v eni naših TOZD, na sliki zgoraj. Spominjate se, da smo sprejemali izredno pomembne SaS, ki bodo prav gotovo odločujoči v naslednjem obdobju. Rezultate glasovanj na referendumih boste lahko prebrali v decembrski, 5. številki NAŠEGA GLASU.

ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA IN REKREACIJA

Pod vplivom znanstveno-tehnične revolucije so se temeljito spremenili delovni in življenjski pogoji. Večina ljudi preživlja življenje v hišah, pisarnah, delavnicah, kjer so zaščiteni v umetni in naravni klimi. Mnogi delajo s pomočjo strojev, ki ne zahtevajo fizičnega napora. Mnogo dela je sedečega. Vendar pa sta večja osebna odgovornost in velika psihična obremenitev postali glavni problem sodobnega načina življenja. Delovni čas je skrajšan na 42 ur/teden in človek ima na razpolago več prostega časa za učenje, rekreacijo in zabavo.

Kljub velikemu razvoju medicine so glavne bolezni človeštva: preveč hrane, prevelika psihična obremenitev, preveč nikotina in alkohola in premalo gibanja.

Včasih je odmor (popoldne, preko vikendov, dopust) bil potreben za regeneracijo mišične moči. Danes pa večina ljudi uživa v pasivnem odmoru (moram se odpočiti) pred televizijo in v avtu. Z avtom se peljejo na izlet, izstopijo pri gostilni ali planinski koči, se dobro najejo in napijejo ter »počivajo v hladni senčici bližnjega drevesa«. Ne opazijo, da se pri takem ravnanju poruši skladno sodelovanje organskih sistemov in njihovih funkcij, kar predstavlja pogoj za pravilno delovanje vseh življenjskih procesov v organizmu. Samo pasivni odmor ne izravna splošne zahteve organizma po gibanju in ne vzpostavlja ravnotežja, ki je potrebno za zdravje in fizično sposobnost.

Navada na udobnost in razne olajšave v vsakodnevem življenju so mnoge ljudi pripravile do tega, da pozabljajo na telesni napor, ki predstavlja vitalni faktor za razvoj in ohranjanje zdravja in telesne sposobnosti.

Zaradi pretirane in napačne prehrane (preveč ogljikovih hidratov in maščob ter premalo beljakovin, mineralov in vitamini-

še pred izpolnitvijo pogojev za pokoj, vse več primerov sladkorne bolezni in vpliv tega na ožilje in dihalo, na srce, so posledica napačnega načina življenja. Smrtni slučaj zaradi obolenj srca in ožilja so v industrijskih deželah na vrhu splošne statistike in predstavljajo 50 % vseh ugotovljenih vzrokov smrti.

den intenzivno vaditi — ukvarjanje s športno rekreacijo. Za zdravje koristi samo, če se pri aktivnosti oznojimo. Tedaj ima organizem višji pulz. Vsaka aktivnost, pri kateri se ne spotimo, ne koristi srcu, pljučem in ožilju. Vadba mora trajati dalj časa in mora vsebovati segrevanje, aktivni del in sprostitve.

Zdrav duh v zdravem telesu — ali z drugo besedo: za rekreacijo ni nikoli prepozno... Na sliki: udeleženci krosa na ŽIVILIADI, junija 1979

Včasih se je za zdrav način življenja na prvo mesto postavljala splošna osebna higiena in higiena okolice. Vendar so sedaj ti pogoji izpolnjeni sami po sebi. Danes vemo, da mora med organizmom in njegovo okolico v odnosu na obremenitev in fizično sposobnost, obstajati zdrav odnos in ravnotežje. Zdrav način življenja pomeni zoperstavljanje raznim zunanjim škodljivim vplivom. Higiena, racionalna in pravilna prehrana, zmanjšanje živčnih dražljajev na znosno mero in odrekanje nikotinu, alkoholu in kavi, ter predvsem čim več fizične aktivnosti v prostem času, so principi zdravega načina življenja v družini in družbi.

Poskusite začeti dan z jutranjo telovadbo, tekom in tuširanjem. »Jutranja kava«, brez katere ne morete začeti delati, ne bo več potrebna. Seveda, če ste šli spat ob pravem času in niste čakali, ali se bo televizijska napovedovalka ob koncu oddaj nasmešnila ali ne. Telovadba oziroma hitrejši pulz ima na telo podoben vpliv, kot jutranja kava, samo da je bolj zdrava. Če je le mogoče pozajtrkujte (mleko, sok, maslo, sir, jajce...). Če se le da, pojdite v službo peš, da vas na »prazen želodec« ne razjezi norec, ki prehitve vsevprek. Malico ne uporabite samo za jedačo in pijačo, ampak tudi za kratek sprehod na svežem zraku ali kakšno lažjo športno igro. Po kosilu se ne zavalite na kavč, pojdite na vrt, igrajte se z otroki, gibajte se. Predvsem pa je potrebno 2- ali 3-krat na te-

Najbolj primerne panoge za ohranjanje kondicije so: plavanje, kolesarjenje, tek, igre z žogo, smučarski tek. Stari nemški ljudski rek pravil: »Kdor dosti počiva, zarjavi«. To velja posebno za najvažnejšo človeško mišico — srce. Delovna sposobnost srca in ožilja predstavlja glavno merilo splošne telesne sposobnosti. Neizvežbano srce z oslabljenim srčnim mišicem reagira na obremenitev na zelo neekonomičen način: povišanje pulza namesto da bi s povečanjem utripnega volumna (več litrov krvi na minuto pri treniranem srcu) porabilo manjšo mišično energijo. Srčna mišica počasi slabi in fizična sposobnost človeka se zmanjšuje. Na hitrejši utrip ne vpliva samo fizični, ampak tudi živčni napor (razburjanje). Če srce zdrži, je v redu, kaj pa če ne?

Zvečer včasih raje pojdite na sprehod, kakor da se »zasidrate« pred televizijo. Vedite, da:

- kolikor človek manj dela, toliko se mu zmanjšuje telesna sposobnost;
- kolikor človek manj dela, toliko se manjša potreba za aktivnost;
- kolikor je potreba za aktivnost manjša, toliko se manj dela.

Naš vzor je zdrav, vesel in delovno sposoben človek, ki se zaveda, da sta zdravje in telesna sposobnost nekaj živega, ki se ju lahko zboljšuje in veča in za kar vsak posameznik nosi odgovornost zase, kot za družbo.

Potrebno je samo nekaj volje, odrekanja in redne vadbe preko celega leta. To se lažje doseže pri vadbi v skupini pod strokovnim vodstvom in zdravstveno kontrolo. Zgrešeno je mnenje, da fizični delavec ne potrebuje rekreacije — saj se že preveč izmuči pri delu na svojem delovnem mestu. Rekreacijo potrebuje za sproščanje in za jačanje tistih mišičnih skupin, ki jih pri delu uporablja. Izbira lažje panoge: balinanje, kegljanje, streljanje, šah. Tudi igranje kart brez alkohola in kajenja, na primernem mestu, je lahko oblika rekreacije. Vendar ne v zakajeni »oštariji« ob nekaj litrih »baštanskega vina«.

Mnogi danes doživijo 90 let. Toda kaj pomaga, ko ne živijo po 20. letu.

Poskusite ne gledati na starost — ŽIVETI!

Franci Krajnc

Se vedno ni prepozno, da uredništvu pošljete prispevke za prvo številko smešnega informatorja — izšel bo v decembru 1980.

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame izražam hvaležnost delavcem DSSS za izraženo sožalje. Zahvaljujem se vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Se posebej hvala tovariščama Veri in Sonji za podarjeno cvetje.

Feliks Jereb

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi mojega brata Zdravka, se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD ZACIMBA za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

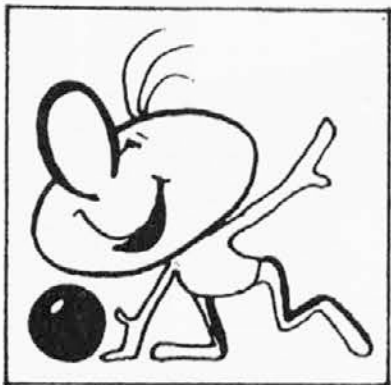
Emilija Šandrič

ZAHVALA

Nenadna smrt dragega moža in očeta nas je hudo prizadela. Zahvaljujemo se TOZD Soline in ostalim delavcem HP Droge, ki ste nam izrazili svoje sožalje, darovali cvetje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Družina Korelič

**Dopisujte
v svoje
glasilo**

nov), nezadostnega gibanja in splošne mišične slabosti, se pojavljajo simptomi novih »modernih« bolezni. Vzroke teh bolezni je treba iskati v preveliki psihični obremenitvi in delovnem mestu, slabši splošni dispoziciji in tehnizaciji modernega življenja (alkohol, nikotin, kava). Povečano število delovnih invalidov